

[Bækgaard.]

af landets arbejdsanvisningskontorer for nylig sendt breve ud til en række skoler, erhvervsorganisationer og kommuner inden for sit område, da han på grundlag af hartkornsberegningen fra 1844 formoder en stor forskydning af arbejdskraften i området, idet der er beskæftiget ca. 50 pct. flere pr. td. hartkorn ved landbruget dér end i tilsvarende områder. Det område, som kontorbestyreren har draget frem, var i 1844 til dels uopdyrket hede, og landbrugsproduktionen er mangedoblet siden da. F. eks. ved jeg, at en landmand i området har under 1 td. hartkorn i vurdering, men ca. 100 høveder, så det må være ualmindelig ond græsning, han har, eller også illustrerer det ganske godt, at vurderingen er et helt misvisende grundlag at lave beregninger på.

Kontorbestyreren er da også blevet imødegået ret kraftigt af landbrugets folk, da det jo kan give det indtryk, at områdets landmænd er mindre dygtige end deres kolleger. Dette er en af grundene til, at jeg har rettet det spørgsmål til den højtærede landbrugsminister, om ministeren vil foranledige, at den jordværdiberegning, som hartkornsansættelsen er udtryk for, ophæves helt, så jordværdiberegningen udelukkende har den nuværende bonitetsberegning til grundlag. For jeg tror alligevel, at de misvisende beregninger, jeg her har skitseret, vil kunne undgås fremover og en del kontorarbejde spares.

Landbrugsministeren (Skytte): Det spørgsmål, som det ærede medlem hr. Bækgaard har stillet mig, har nøje tilknytning til et problem, som har været rejst adskillige gange. Det er en kendt sag, at den gamle matrikelbonitering — den, der gælder nu — der blev gennemført i tiden fra omkring 1810 til 1826, og som danner grundlaget for den nuværende hartkornsansættelse, ikke mere er et rigtigt udtryk for jordernes nuværende kvalitet. Jeg kan levende forestille mig, at folk, der ikke har synderligt kendskab til hartkorn, godt kan undres over, som det ærede medlem fremhæver det, at en mand har mindre end 1 td. hartkorn, men kan føde 100 kreaturer. Det viser jo bedre end noget andet den forskel, der kan være på den værdiansættelse, der blev

foretaget for mere end hundrede år siden, og den virkelige værdi, jorden har i dag.

Det er vel også det, der har bevirket, at hartkornsansættelsen allerede ved skatte-reformen i 1904 blev kasseret som skattegrundlag og erstattet af en vurdering af ejendommenes værdi i handel ogandel. Det er klart, at en vurdering af en ejendoms værdi i nogen grad — eller i overvejende grad — må støtte sig til kendskabet til jordens kvalitet, og derfor gik man i gamle dage, om jeg må bruge det udtryk, ud fra hartkornet, medens man i nutiden mere bruger en bedømmelse af, hvad der virkelig kan gro på jorden.

Jeg er klar over, at det ikke er ideelt at støtte vurderingerne af landbrugsjord på det grundlag, der i sin tid blev kasseret som beskatningsgrundlag, og spørgsmålet om gennemførelse af en ny bonitering har derfor ret ofte været på tale. En sådan skulle tjene såvel til støtte for vurderingsmyndighederne som til at give de administrerende myndigheder et bedre grundlag at arbejde på ved administrationen af jordlovene. Det ville også give et bedre grundlag for den erhvervsvejleder, som har fundet ud af, at der er 50 pct. færre beskæftiget i forhold til hartkornet, end der var tidligere.

Et væsentligt skridt i retning af modernisering blev taget i 1949, da landbrugsministeriet med hjemmel i § 19 i udstykningsloven nedsatte en boniteringskommission med den opgave at sætte nogle prøvetakster i hver af landets kommuner som vejledning ved udførelsen af jordboniteringsforretninger, altså et forsøg på at få en virkelig boniteringsansættelse af jorden. Jordboniteringskommissionens arbejde med ansættelsen af disse prøvetakster nærmer sig nu sin afslutning, og dermed vil det rent praktiske grundlag for gennemførelsen af en samlet bonitering af landbrugsjord være tilvejebragt. Før en sådan bonitering er gennemført, kan det gamle hartkorngrundlag ikke helt afskaffes, og det ligger i sagens natur, at gennemførelsen af en landsbonitering vil kræve ret lang tid. Den forrige bonitering, vi foretog, varede fra 1810 til 1826 og omfattede ikke helt det samme areal, som en sådan vil omhandle i dag. Hvor lang tid gennemførelsen af en landsbonitering vil tage, afhænger af to faktorer,